

Preek n.a.v.
Johannes 14: 1-10
DE RIJKE CHRISTUS
door

Ds. A M den Oudsten

tussen
1920- 1924
predikant te
Dinteloord en Prinsenland

DE RIJKE CHRISTUS.

Zingen: Ps, 51 : 1.

Lezen: Wet des Heeren.

Joh. 14 : 1-10.

Zingen: Ps. 130 : 1, 2.

Ps. 19 : 5.

Ps. 65 : 3.

Als Hellenbroek in zijn bekend "Vragenboekje", getiteld: "Voorbeeld der Goddelijke waarheden", gehandeld heeft over: Adams val, de erfzonde en de dadelijke zonde en hare straf. Vraagt hij: "welk gevolg trekt gij uit 's mensen ellende" en dan is het korte en bondige antwoord: "dat er behalve de satan geen ongelukkiger schepsel is dan de natuurlijke mens."

Zoo is het! Behalve de satan is de mens door de zonde het ongelukkigste schepsel geworden. En het ongelukkigste van alles is dan nog, dat de natuurlijke mens niet weet, dat hij zoo ongelukkig is. Daardoor gaat hij van nature ook niet zoeken of vragen naar verlossing uit die ellende. Hij kent zijn zonde niet, Hij weet niet wat zonde is; wat het is tegen een goeddoend God gezondigd te hebben. De zonde is hem in hare gruwelijkheid, afschuwelijkheid en walgelijkheid niet bekend. Hij weet ook niet, dat hij gans en al onmachtig is onder de zonde, onmachtig om zichzelf te verlossen. Hij weet er ook niets van, dat de Heere naar Zijn rechtvaardig oordeel de zonde tijdelijk en eeuwig wil straffen. Daarom dartelt hij in de zonde voort en drinkt hij de zonde in als water. Hij heeft geen oor om te hoeren, geen oog om te zien en geen hart om op te merken wat zonde is. Hij heeft er nooit aan gedacht, dat al wat uit het geloof..niet is, reeds zonde is voor God. Hij moge door de spraak van zijn geweten al enigermate kennis hebben van onderscheid tussen goed en kwaad; maar het onderscheid kent hij niet, want dan zou hij al wat kwaad is in Gods heilige ogen, haten en al wat goed is

in de ogen van diezelfde God liefhebben.

Maar daar is hij geheel blind voor en daarom leeft hij maar gerust door onder de ontzettende en leugenachtige leuze: Ik zal toch vrede hebben ofschoon ik wandel naar het goeddunken mijns harten. Hij weet niet, dat het zijn beeld is, dat door den apostel Paulus, in Rom. 111 ten voeten uit getekend wordt: "Daar is niemand rechtvaardig, ook niet één; daar is niemand verstandig, daar is niemand die God zoekt; allen zijn zij afgeweken, tezamen zijn zij onnut geworden, daar is niemand, die goed doet, daar is ook niet tot één toe; hunne keel is een geopend graf; met hunne tongen plegen zij bedrog; slangenvenijn is onder hunne lippen, welker mond vol is van vervloeking en bitterheid; hunne voeten zijn snel om bloed te vergieten; vernieling en ellendigheid is in hunne wegen, en den weg des vredes hebben zij niet gekend; daar is geen vreze Gods voor hunne ogen." Hij erkent niet, dat zijn hart is een vuile bron van ongerechtigheid, waaruit, naar het onbedrieglijk getuigenis van den Leraar der Gerechtigheid voortkomen: "boze bedenkingen, doodslagen, overspelen, hoererijen, dieverijen, valse getuigenissen, lasteringen." Hij weet niet dat de bezoldiging der zonde de dood is. Dat alles en nog zooveel meer, wat in Gods Woord van hem getuigd wordt, is hem onbekend.

Ja, behalve de Satan, is er, geen ongelukkiger schepsel dan de natuurlijke mens. En waarin is die mens dan nog minder ongelukkig dan de vorst der duisternis?

Hierin, dat bekering en verlossing voor den mens nog mogelijk is en voor den Satan niet! Voor den verleider geen heil en voor de verleiden nog wel. Voor den vader der leugen, den mensenmoordenaar van den beginne niet en, voor hem, die van nature een kind des duivels is, nog wel. Wat is dat een rijke genade en grote barmhartigheid en een neerbuigende goedheid van Hem, Wiens naam is "Ontfermer!!"

Wat een rijk Evangelie voor dezulken, die zich als zulk een, ellendige hebben leren kennen! Dat wonder der wonderen is nog mogelijk, dat hij, die met de duivelen de hel waardig is, om de eeuwige waardij van Christus kruis- en zoenverdienste nog eeuwige

gelukzaligheid kan beërven.

Hoe? Er is geen anderen naam onder den hemel den mensen gegeven, door welken wij moeten zalig worden, dan door den naam van Jezus, want Hij, Hij alleen kan en zal Zijn volk zalig maken van hunne zonden. Mochten wij door genade dat leren kennen bij den aanvang of bij den voortgang, als wij overdenken, wat de getrouwe en waarachtige Getuige van zichzelf zegt in ons tekstwoord.

Joh 14: 6.

Jezus zei tot Hem: Ik ben de weg en de waarheid en het leven; niemand komt tot den 'Vader dan door Mij.

PSALM 130: 1, 2.

Het woord van onzen, tekst is uit de bekende afscheidsreden, welke de Heere Jezus tot Zijn discipelen sprak. Hij bereidde hen daarmee voor op Zijn heengaan naar het Huis des Vaders, waar Hij voor hen en voor, al Zijn volk heen ging, om plaats te bereiden.

De discipelen, hoewel zij reeds drie jaren op den weg der genade waren, verstonden er echter nog niets van. Want als de Heere zegt: "Waar ik heen ga, weet gij en den weg weet gij," zei Thomas en daar sprak hij ongetwijfeld mede uit, wat de anderen dachten: "Heere! wij weten niet, waar gij heengaat en hoe kunnen wij den weg weten?" Thomas, belijdt zijn onkunde. Wat is dat al een voorrecht, als wij onze onkunde belijden voor den Heere, want dan zijn wij geschikte voorwerpen om onderwezen te worden. Het is een groot gebrek, als wij doen, alsof wij het weten, hoewel wij het niet weten.

Genade maakt eerlijk. Genade maakt, dat wij ons niets toe-eigenen wat ons niet toekomt en ook, dat wij niet den schijn aannemen, iets te weten, als wij het niet weten, of ergens kennis aan te hebben, waaraan wij geen kennis hebben.

Genade brengt ons op de rechte plaats en in den rechten stand, Het antwoord, dat de Heere in ons tekstwoord geeft werd door Thomas niet begrepen. Hij zou het later verstaan. Zoo gaat het nog zoo dikwijls met Gods volk, dat zij een, antwoord van den Heere

krijgen, dat zij op dat ogenblik niet, maar later wel verstaan. Toen de Heilige Geest ook op Thomas was uitgestort, gingen ook zijn ogen voor veel open, waarvoor zij voor dien tijd nog gesloten waren; toen ging hem een Licht op. Bij dat Licht zag hij het Licht. De Heere bracht het natuurlijke op het geestelijke over, zoals Hij dat meer gedaan heeft. Van het natuurlijke brood ging hij, na de wonderbare spijziging, over op het Brood, dat uit den hemel was nedergedaald.

Bij de Jacobs bron nam Hij tegenover de Samaritaanse vrouw, uit het water van de Jacobs bron aanleiding om te spreken over het levende water, dat springt uit de heilsfontein. Ook de Samaritaanse verstond het aanvankelijk niet. Geesteslicht is nodig, om het Woord van onzen tekst te verstaan. De Heere geve het ons bij onze overdenking.

De Heere geeft hier vier getuigenissen omtrent zichzelf, n.l. dat Hij is:

- Ie. de Weg;
- IIe. de Waarheid;
- IIIe. het Leven;
- IVe. de Middelaar.

Ie. De Weg. De weg! Welk een weg? Van waar en waarheen? Deze vraag rijst terstond op. Honderden en duizenden malen wordt door ons in ons leven, natuurlijk en figuurlijk, als wij geen weg weten en meestal, nadat wij eerst korter of langer tijd gezocht hebben, naar den weg gevraagd. Nadat door den val de mens God, den Heere en daarmee alle heil, geluk en vrede, ja, alle goed verloren heeft, is de mens gaan zoeken omdat terug te krijgen. Hij zoekt het verloren Paradijs, of eigenlijk niet het Paradijs met een grote P, geschreven, zoals eens iemand terecht opmerkte; maar met

een kleine p. Hij bedoelde daarmee een paradijs zonder God. Nadat het Paradijs verloren is, is de mens een gelukzoeker, maar geen Godzoeker geworden. De ganse geschiedenis van de ganse mensheid en dus ook van ieder persoonlijk, is een zoeken naar geluk. De een zoekt het hierin en de ander daar. Er is niemand, die welbewust zijn ongeluk zoekt, al is hij nog zoo bezig, om zijn ongeluk te zoeken en uit te werken. En dat doet nu ieder mens van nature. Met al, zijn zoeken naar geluk, werkt hij zijn ongeluk uit, zonder het te beseffen, omdat hij God niet zoekt. "Er is niemand, die God zoekt."

(Rom. III)

Het Paradijs is verloren en zal hier op aarde niet meer gevonden worden. De toegang is gesloten. Ieder ondervindt, dat de Cherubim er door den Heere gesteld is om den toegang te bewaren. Als men meent, het gevonden te hebben, komt de Heere met een slag, en men blijkt er verder af te zijn dan ooit. Het Paradijs was al voor Adam en Eva verloren, toen zij er na den val nog in waren. Het Paradijs was toen voor hen geen "Paradijs" meer. De vrede en de vreugde was immers verdwenen. Vrees en angst waren er in gekomen. Als zij den Heere hoorden naderen, gingen zij zich verbergen. Het Paradijs was na den val voor hen een oord van verschrikking, zodra de Heere er in kwam. De gevallen Adams kinderen zijn van nature niet anders dan hun stamvader, zij zijn vijanden Gods: Zij roepen met sprekende daden tot den Heere: "Ga weg van mij; ik heb geen lust in de kennis Uwer wegen" en "Ik wil niet, dat Gij Koning over mij zijt."

Christus zegt: Ik ben de weg! Dat is: de weg, tot waren vrede, tot waarachtig heil, tot eeuwige gelukzaligheid. En hoe zeer de Heiland vriendelijk nodigt en zegt: "Komt tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt en Ik zal u ruste geven. Want Mijn juk is zacht en Mijn last is licht" en de Heere lokt, zeggende: "Wendt u tot Mij, alle gij einden der aarde en wordt behouden, want Ik ben Goden niemand meer," worden God en Christus verworpen. Met recht zegt de Heere: "Gij wilt tot Mij niet komen, opdat Gij het leven zou hebben." Zijn droeve ervaring met Jeruzalem stort Hij uit in Zijne bittere klacht als Hij zegt: "Jeruzalem, Jeruzalem, gij, die de profeten doodt en stenigt degenen, die tot u gezonden zijn; hoe

dikwijls heb Ik u bijeen willen vergaderen gelijk een hen hare kiekens bijeen vergadert, maar gij hebt niet gewild".

De mens wil geluk, heil, vrede en allen welstand, maar niet in den weg, waarin zij te vinden zijn, n.l. in Christus. Hij is gelijk aan dien dwazen knecht, die van zijn baas een weekloon "extra" kon krijgen, als hij niet naar de kermis ging; maar hoezeer die knecht dat geld wilde: hebben, hij wilde het niet in dien weg. Zoo wil ook de mens geluk en heil, maar zonder Christus. Dat blijkt in het bijzonder in onze dagen. Hoeveel wegen worden gezocht en bewandeld om uit de maatschappelijke ellende te komen: doch al die wegen zullen teleurstellen. Er is maar één weg en dat is terugkeren tot den Heere. Doch die terugkeer is alleen maar mogelijk in Christus. Hij is het alleen, door en in Wien de verbroken gemeenschap kan hersteld worden, daarom zegt Hij niet: Ik toon, Ik wijs, of Ik baan u den weg, maar Ik ben de weg. Een andere weg is er niet, want er is onder den hemel geen anderen naam den mensen gegeven, door welke wij moeten zalig worden, dan door den Naam van Jezus.

Naarmate de mens verder van, dien "Weg" afwijkt, wijkt hij ook verder af van het waarachtige heil, dat zien wij duidelijk in onze dagen.

"Geen God en geen meester" is meer dan ooit de leuze van onzen tijd, en de vrucht daarvan zien wij zoo duidelijk in de ontzaggelijke verwarring, verworping en verwildering.

Alle pogingen om de orde te herstellen, zullen schipbreuk lijden, omdat niet gevraagd en gezocht wordt naar den "enigen Weg".

"De Koningen der aarde stellen zich op en de Vorsten beraadslagen te samen tegen den Heere en tegen Zijn Gezalfde, zeggende:

"Laat ons hunne banden verscheuren en hunne touwen van ons werpen." Dat geschiedt in onzen tijd meer dan ooit te voren, maar ook wordt ondervonden. wat dan verder volgt: "Die in den hemel woont, zal lachen, de Heere zal ze bespotten", omdat de dwaze mens wijzer wil zijn dan Hij, Die de Alwijze is en Die in Zijne oneindige liefde in Christus den weg heeft ontsloten, tot tijdelijk en eeuwig welzijn. Maar hoe is het nu met degene die aan zichzelf ontdekt zijn, die bij het licht des Geestes de klove hebben gezien;

die er door de zonde tussen hen en den Heere geslagen is?

In den grond der zaak doen zij niet anders dan de blinde kinderen der wereld, Zij willen zelve de klove overbruggen door hun werken. Dat kan niet anders; zij zijn in het werkverband gevallen en zij staan in het werkverbond weer op. In het verbond, waarin, zij gevallen zijn, staan zij op. Zij gaan dus aan het werk en, trachten door werken te komen op de plaats, waaruit zij door de zonde gevallen zijn. Zij willen goed maken, wat zij bedorven hebben door de zonde. Welk een loffelijke ijver wordt daarin dan betoond! Een teder nauw, onberispelijk, vroom leven wordt nagejaagd. Zij zoeken den Heere in alles welbehaaglijk te zijn en menen grote vorderingen te maken in den weg der heiligmaking en zij beseffen, niet, dat zij gaan in den weg van eigengerechtigheid. Zij spreken wel van genade en van Christus, zonder dat zij echter weten, wat genade is en zonder Christus te kennen, totdat zij onder de genadige leiding des Geestes zich zelf beter leren kennen en zij in hunne ziel ervaren, dat zij met al hunne werken toch niet rechtvaardig voor God kunnen zijn. Zij ondervinden, dat het met hunne zonde gaat als met de plaag der knagende melaatsheid (Lev. 14:) in een huis; het baat niet, of er de onreine steen en al uitgenomen worden en of de muren afgeschrobd worden en de onreine stenen en het onreine stof verwijderd worden en de muren van andere stenen voorzien en met ander leem bepleisterd worden. De plaag was niet geweken, maar openbaarde zich telkens weer. Het huis moest afgebroken worden, want het bleef onrein, Zoo kan ook de mens door zijn werken niet gereinigd worden, zodat hij voor God kan bestaan. Dat is dus de weg niet. Christus zegt dan ook niet: uwe werken, uwe tranen, uw vasten, uw gebeden of wat ook zijn de weg Maar IK ben de weg.

"Ik ben de weg." Ik ben de enige weg, er is geen andere.

Ofschoon de ontdekte ziel, dat door onderwijs en opvoeding wel weet en het ook belijdt en er niet aan denkt, om dat te betwisten, toch is het nog geen "waarheid in het binnenste", gelijk er zoo veel waarheid beleden wordt, die nog niet is beleefd en doorleefd. Immers, ieder mens belijdt dat "sterven" is "de weg van alle vlees": maar hoe weinig zijn er, die, die waarheid doorleefd hebben, zodat

zij bij ervaring weten, wat het is, voor het recht Gods te staan; die weten wat het is te moeten sterven en niet te kunnen sterven.

Toen Petrus zei: "Heere, tot wie zullen wij heen gaan. Gij hebt de woorden des eeuwigen levens en wij hebben geloofd en bekend, dat Gij zijt de Christus de Zoon des levenden Gods," toen kende hij" evenmin als Thomas, Christus nog niet als "de weg". Hij had Christus nog niet leren kennen in Zijne priesterlijke bediening. De discipelen kenden hem toen wel in Zijn profetisch ambt, maar niet in Zijn priesterlijk ambt en toch waren zij ook toen reeds begenadigde zielen.

11. De Waarheid.

Christus zegt vervolgens, dat Hij ook "de Waarheid" is. Als de waarheid wordt Hij niet erkend door den, gelukzoekende wereldling; maar eigenlijk ook niet door de aanvankelijk ontdekte zielen. Als de wereldling hem als "de waarheid" erkenden, wat zouden zij Hem dan gaan zoeken als "de weg" tot waarachtig heil. En als de aanvankelijk ontdekte zielen het geloofden, dan zouden zij het niet gaan zoeken in den weg van zelfverbetering. De vorst der duisternis zoekt hen, zolang het hem wordt toegelaten, af te houden van den enigen weg, n.l. Christus en te voeren op dwaalwegen die wel recht schijnen, maar waarvan het einde is de, dood.

Toen Petrus op den Pinksterdag den Heiligen Geest ontving, werd hij door die Geest ook geleid in die waarheid, dat Christus "de weg" is en moest hij het ook luide verkondigen, dat er onder den hemel aan de mensen geen andere Naam gegeven was, door welken wij moeten zalig worden.

Christus "de waarheid."

Er is zooveel "waarheid", maar waaraan de ziel niets heeft. De Remonstranten zijn dan ook niet veroordeeld, om de waarheid die zij verkondigden, maar om de "waarheid", die zij verzwegen en bestreden. Er is zooveel waarheid, wát maar een halve waarheid is en dan is die halve waarheid een leugen en wordt die gebruikt om de volle waarheid te bestrijden, of te verbergen.

Abraham zei een waarheid. dat Sara zijn zuster was, maar de waarheid waar het op aankwam, verzweeg hij; n.l. dat Sara, zijn halve zuster. ook zijn vrouw was. De Satan sprak bij de verzoeking in de woestijn tot den Heere Jezus ook waarheid, als hij zei: "daar staat geschreven"; maar met al zijn waarheid spreken loog hij, om den Heere Christus te doen vallen. En zoo wordt er nog zooveel leugen verkondigd, door waarheid te zeggen. Daarom wordt van de getuigen voor de aardse rechtbank onder ede geëist, dat zij "alleen de waarheid en de gehele waarheid" zullen spreken. Er mag geen onwaarheid gesproken, maar ook van de waarheid niets achter gehouden worden waardoor scheve en onjuiste voorstelling van de zaken zou gegeven worden en de rechtbank daardoor misleid, ten gevolge daarvan, een verkeerd vonnis zou uitspreken.

De apostel Paulus had zich vrij gemaakt van de zielen; want hij had niet nagelaten "al den raad Gods" tot zaligheid van Gods volk te verkondigen. Hoeveel zijn er, die de zielen der onbekeerde, misleiden. door niet de volle waarheid te verkondigen, en die daarmee de zielen van Gods kinderen bedroeven en indien het mogelijk ware, ook Gods uitverkorenen zouden misleiden: Christus is "de waarheid",

Iedereen houdt van waarheid en vraagt naar waarheid, want de grootste leugenaar wil niet belogen worden en weet den leugenaar nog te bestraffen. En toch is de mens van nature een vijand van de waarheid en heeft hij vrees voor de waarheid. Want de waarheid is hard voor den mens. die uit den vader der leugen en zelf leugenachtig is; zoo leugenachtig, dat hij zichzelf liever bedriegt dan zich de waarheid voor ogen houdt.

Zelfs in het natuurlijke leven blijkt dat. Waarom zeggen de geneesheren zoo zelden de waarheid aan de patiënten, wat hun ziekte betreft? Omdat de zieken de waarheid niet kunnen verdragen. De geneesheren ervaren dan ook in hun praktijk, dat er onderscheid is tussen de zieken, die God dienen en die Hem niet dienen. Immers, die God in waarheid vrezen. kunnen de waarheid omtrent hun lichamelijke toestand verdragen. Die eisen soms met nadruk, dat hun de gehele waarheid zal gezegd worden. Het vleselijke Israël de

leugenachtige kinderen, die des Heeren wet niet wilden horen, zeiden tot de zieners: "Ziet niet, en tot de schouwers: Schouwt ons niet wat recht is, spreekt tot ons zachte dingen." (Jez. 30.) ,

Achab wilde daarom ook niets weten van Micha, den zoon van Jimla. En ook daarom is de Christus verworpen, omdat Hij de waarheid was, en de waarheid sprak, zonder aanzien des persoons. De Farizeeërs en Schriftgeleerden konden het niet verdragen, dat de Heere hen, met al hunne vroomheid, witgepleisterde graven noemde, van buiten wel schoon, maar van binnen vol dorre doodsbeenderen. Als de waarheid de geveinsden ontdekt en openbaar maakt, zijn zij de grootste vijanden en verbinden zij zich openlijk met de openbare vijanden der waarheid om tegen de waarheid te strijden. Dat is nog zoo. Wij zien het ook in den kerkelijke strijd. In menige gemeente roepen zij hen, die roekeloos met God en godsdienst spotten, die nooit naar Gods huis gaan, "de marktboeven", zoo als de Joden en Thessalonica. (Hand.17) te hulp om tegen de waarheid, in de kerk te strijden en dat gaat dan soms nog onder den naam en banier van "de Confessie". Doch de vijanden der waarheid konden wel "de Waarheid" in het staf brengen, maar haar er niet langer dan drie dagen in houden. Toen stond "de Waarheid" weer op uit het graf. De overwinning van de leugen was maar, tijdelijk en tegelijk haar ondergang.

Het kan zoo ver gaan. Iemand kan uitwendig een voorstander en strijder voor de zuivere waarheid zijn en nochtans een vijand van de Waarheid, n.l. Christus; niet willende, dat de Waarheid waarheid in het binnenste wordt, m.a.w., zeer rechtzinnig zijn en toch onbekeerd. Ja, zelfs de aanvankelijk ontdekte en begenadigde ziel staat in den beginne nog tegenover de waarheid, hoewel onbewust en onwetend. Dat zien wij in Petrus. Waarom de Heere aan Petrus, met, al zijn ijver nog deze harde waarheid moest doen horen: "Ga weg achter Mij, gij Satan, gij zijt Mij een aanstoot; want gij verzint niet de dingen die Gods zijn, maar die der mensen zijn." Matth. 16. De begenadigde kinderen Gods' zijn in den aanvang nog met zooveel dwaling bezet, waarvan zij door den Geest der waarheid moeten afgebracht worden en waarvan zij ook worden afgebracht,

als zij het leven uit eigen hand verliezen, als zij zichzelf met al hunne verandering, buiten Christus, nog midden in den dood zien liggen en dan wordt Christus hun het leven.

PSALM 19:5.

IIIe. Het leven. Er is zo'n onderscheid tussen leven en leven. De planten leven, de dieren leven, de mensen leven, maar welk een verschil! Ook in het leven der mensen is groot verschil.

Er is een gemakkelijk leven en een moeilijk leven; een vrolijk leven en een droevig, leven; een rijk leven en een arm leven; een ergerlijk leven en een onergerlijk leven; een godsdienstig leven en een ongodsdienstig, leven. Wat een verschil tussen het leven van den rechter en van den misdadiger, die daar staat om het vonnis uit den mond van den rechter te horen, terwijl beiden nog zonder het leven kunnen zijn en daaraan geen deel hebben. Er is een natuurlijk leven en een geestelijk leven. Dit laatste is echter het leven. Al het andere is eigenlijk geen leven.

Een moeder zei eens door het verdriet, dat zij van haar dochter had, tot die dochter: Kind dat is geen leven. Ik kan zoo niet leven."

Welnu, zoo is het ook met het natuurlijke ijdele leven, dat is geen leven voor degenen, die het nieuwe leven hebben leren kennen.

Die roepen met den Prediker uit: "IJdelheid der ijdelheden, het is al ijdelheid." Van welken kant hij dat leven, zoals het op zichzelf is, met al zijn genietingen en rijkdommen bezag, het bevredigde hem niet. De ziel, die naar God dorst, gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen. vindt geen lavenis in den stroom van genietingen der wereld en vlees. De hongerige ziel wordt niet gevoed door de dingen der wereld en het vette der aarde. "Wat baat het een mens, al won hij de gehele wereld en lijdt schade aan zijne ziel," wordt door haar verstaan. Een kind, dat schreeuwt, omdat het honger heeft, wordt niet stil al geeft men het, het mooiste speelgoed. De honger wordt er soms een ogenblik door vergeten, maar verdreven niet. Alzo is het met hem, die naar God dorst. "Mijne ziel vond geen rust," zoo getuigt Augustinus, "totdat zij rust vond in God." ---' .

Het geestelijke leven is ook weer onderscheiden. Er zijn zuigelingen, jongelingen, mannen ,en vaders in de genade Zij zijn allen net geestelijke leven deelachtig, maar welk een verschil. "Toen ik een kind was, sprak ik als een kind, was ik gezind als een kind en overlegde ik als een kind; maar wanneer ik een man geworden ben, heb ik teniet gedaan, hetgeen eens kinds was," zoo spreekt de apostel bij gelijkenis, van zijn geestelijk leven. Die het geestelijke leven niet bezitten, maar doen alsof zij het deelachtig zijn, willen van, "trappen des geestelijken levens" niet weten en noemen het spitsvondigheden, die in het ziekelijk brein van geestelijk zieken opkomen. Zij verwerpen het als "ziekelijk" Maar zoo vragen wij dezulken: is er in elk leven niet groei, ontwikkeling, wassen, toenemen en ook minder worden? Zijn er in elk leven geen trappen, veranderingen, wisselingen? En zouden die dan in het hoogste leven ontbreken? Datgene, wat voor geestelijk leven doorgaat en geen ontwikkeling, bestrijding, schommeling kent, Is geen geestelijk leven. Die dat niet kennen, mogen dan den naam hebben, dat zij leven, maar zij zijn dood. En die doodstaat wordt duidelijk openbaar, als zij bemerken, dat men twijfelt aan hun staat. Want dan komt de vijandschap zoo vreselijk naar buiten, dat duidelijk te zien is, dat het geestelijke leven ontbreekt. Zij willen dan ook van het onderzoeken en beproeven van hun geest of die uit God is, niet weten, Zij komen nooit in het verborgene met de oprechte bede van David: "doorgrond mij, O God en ken mijn hart; beproef mij en ken mijne gedachten; en zie of bij mij een schadelijke weg zij en leid mij op den eeuwigen weg," (Ps. 139) evenmin als van Paulus vermaning: "onderzoekt uzelf of gij in het geloof zijt, beproeft u zelf." (2 Cor. 13)

Er is dus onderscheid in het geestelijk leven.

Er is een bekommerd leven en er is een leven in de ruimte. Het leven in de bekommering vanwege de zonde is ook leven, waarlijk leven, maar het leven nog niet. De vrouw, die achttien jaar door den Satan gebonden en daardoor zoo saam gebogen was, dat zij zich niet kon opheffen, leefde wel, maar dat was het leven niet. Neen, dat was er, toen de Heere die banden slaakte en zij zich oprichtte.

Daarom zijn de bekommerden met hun bekommerd leven niet tevreden, evenmin als al die ongelukkige blinden, kreupelen, verminkten, melaatsen. die tot Jezus kwamen. Zij wilden allen gezond worden en dat werden zij, als Jezus hen genas. Zoo rusten de neergebogen zielen ook niet, voor zij met Paulus kunnen zeggen: "Want ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gade leven zoude. Ik ben met Christus gekruist en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij." (Gal. 2.)

Het leven in bekommering is ook leven en zolang zij het daarin, kunnen uithouden, kunnen zij Jezus als "het leven" nog niet kennen; maar als zij het niet meer kunnen uithouden en het wordt: "Geef mij Jezus of ik sterf, want buiten Hem is het eeuwig Zielsverderf", dan wordt Jezus hun leven. O, wat een rijkdom, alles in dien Christus te bezitten. Dat is de enige troost voor leven en voor sterven, zoals de Heidelbergse Catechismus dat zoo uitnemend beschrijft en het antwoord op de eerste vraag: "Voor al mijne zonden volkomen betaald! Uit alle geweld des duivels verlost! Alzo bewaard, dat zonder den wil mijns Hemelse Vaders geen haar van mijn hoofd vallen kan, ja ook, dat alle ding tot mijne zaligheid dienen moet!

Jezus Christus het leven en wel zoo, "dat noch dood noch leven, noch Engelen, noch overheden, noch machten, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen, noch hoogte, noch diepte noch enig ander schepsel mij zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus onzen Heere." .

IVe. De Middelaar. Niet slechts Middelaar van tussenspraak zoals Mozes, maar van verzoening. Niemand komt tot den Vader dan door mij. Als Christus het leven geworden is, dan heeft de welbewuste overbrenging plaats gehad, dan is de ziel uit, de engte en de ruimte, uit de vreze en den vrede gebracht, dat is veel, maar nog niet alles: Het genadeleven is zoo rijk, de helft kan niet aangezegd worden. Wij kunnen er slechts van stamelen. Arme mensen, die er zoo gering van denken en zoo weinig er van kennen, ja, zelfs ontkennen, wat door anderen gekend en genoten wordt.

Niemand komt tot den Vader dan door Mij. Hier is van twee personen sprake, n.l. van den Vader en van den Zoon. En nu getuigt Jezus, dat niemand tot den persoon des Vaders komt, dan door Hem. Maar, zal iemand zeggen, getuigt Jezus, de Zoon, zelf niet: "die Mij gezien heeft, heeft den Vader gezien. Ik en de Vader zijn één". Ja, want zij zijn één in wezen. De Zoon is het afschijnsel van des Vaders heerlijkheid en het uitgedrukte beeld van des Vaders zelfstandigheid. Die het Wezen des Zoons gezien heeft, heeft het Wezen des Vaders gezien.

Ook in het natuurlijk leven vinden wij iets dergelijks, n.l., dat het wezen van een vader duidelijk in zijn zoon te zien is, zodat men zegt: Of men den zoon of zijn vader ziet, er is geen verschil, omdat het wezen er zoo in ligt; maar daarom zijn en blijven het toch twee personen. Zoo is het ook enigermate, want elke vergelijking gaat mank, met God den Vader en God den Zoon. Athanasius zegt het zo duidelijk in zijne geloofsbekentenis, aangaande de Drie-eenheid, die achterin ons kerkboek is opgenomen, waar hij belijdt: "de Persoon des Vaders is een ander; die des Zoons is een ander; die des Heiligen Geestes is een ander." Zij zijn onderscheiden, maar niet gescheiden. Het wordt ook zoo duidelijk door den Heere Jezus zelf geleerd en ons teksthofdstuk, dat zij één zijn en toch twee. Twee en toch één. "Ik in den Vader en de Vader in Mij. Die Mij gezien heeft, heeft den Vader gezien" dus één. Maar ook: "De woorden, die Ik tot u spreek, spreek ik van Mij zelf niet, maar de Vader, Die in Mij blijft, Die doet de werken" en "Ik zal den Vader bidden en Hij zal u een anderen Trooster geven", dus twee. De verborgenheid der godzaligheid is groot "God geopenbaard in het vlees." De verborgenheid is niet te doorgronden; maar toch wordt er iets van gekend bij de verdere voortleiding en de diepere doorleiding op den weg der genade.

Eén in wezen, maar twee in personen, dat blijkt ook in onzen tekst: "Niemand komt tot den Vader dan door Mij," dat zijn er dus ook twee, Door den Zoon tot den Vader. Door den Ene tot den Anderen, door den Tweeden tot den Eersten. Persoon. Die twee worden dan ook in het geestelijke leven onderscheiden gekend.

Die den Zoon gezien heeft, heeft ook het Wezen des Vaders gezien, maar nog niet den Persoon des Vaders gekend, Laten wij trachten het door een voorbeeld uit het natuurlijke leven verstandelijk duidelijk te maken, want het geestelijk door ondervinding te verstaan, is een werk des Heiligen Geestes, dat vermag niemand. Wanneer er dan een zoon, die precies in alles het evenbeeld zijns vaders is, waarin duidelijk het wezen zijns vaders is op te merken, naar een ver verwijderd land gaat en daar een vrouw trouwt, dan kent die vrouw den zoon en door de gelijkenis van dien zoon met den vader ook enigermate het wezen des vaders; maar dan kent zij den persoon des vaders nog niet. Zij kan verder door mededelingen, door briefwisselingen, door beschrijvingen, zelfs door portretten, veel van dien vader weten, maar den persoon des vaders kent zij niet, zoolang zij den vader niet heeft ontmoet. Maar na langer of korter tijd komt zij door den zoon tot den vader, op welke wijze dan ook en dan kent zij ook den vader.

Ik gevoel het is een zwak beeld, maar toch is het alzo in het geestelijk leven, want de Zoon is een ander, en de Vader is een ander. Nu komt niemand tot den Vader dan door den Zoon, en niemand zal Hem dan ook als "Vader" aanspreken, dan door den Zoon. Het werk van den derden Persoon, den Heiligen Geest, is hierbij niet uitgesloten. Want door den Heiligen Geest, die het geloof werkt, wordt de ziel verbonden met den Zoon, maar ook door den Heiligen Geest roept zij: "Abba Vader". In het natuurlijke leven zou die vrouw nooit tot den vader van dien zoon als haren vader gekomen zijn en hem nooit haren vader, genoemd hebben, als zij niet de vrouw van dien zoon was geworden. Zoo zal ook niemand zich kind van God den Vader weten en Hem als Vader aanroepen dan door den Zoon.

Het spreekt echter vanzelf, dat die vrouw door haar huwelijk met dien zoon, reeds deelt in de kinderrechten, al kent Zij den vader nog niet persoonlijk. Zoo ook, die door het geloof met Christus verenigd is, heeft terstond al de kinderrechten, al kent hij den Persoon des Vaders niet. "Zij zijn erfgenamen Gods en mede erfgenamen van Christus." Niemand komt tot den Vader dan door

Mij"; maar ook ieder, die door het geloof in Christus is ingelijfd, komt tot den Vader. Want immers, zij zijn door den Vader zelf tot Christus getrokken, want niemand kan tot den Middelaar komen tenzij de Vader hem trekt. Zij zijn uitverkorenen Gods, door den Vader. van eeuwigheid gekend; Hij heeft hen liefgehad met een eeuwige liefde. Zij zullen komen tot den Persoon des Vaders. Is het niet hier, dan toch zeker straks, als zij zullen ingaan in het huis des Vaders met zijn vele woningen, waarheen Christus hen is voorgegaan. Hier is de kennis ten dele, maar dan zal de kennis volmaakt zijn, en de drie-enige God op volmaakte wijze tot in alle eeuwigheid verheerlijkt worden.

Blij vooruitzicht voor dat volk!

Eeuwig bij den Vader! Eeuwig in liet Vaderhuis!

Buiten Christus geen ongelukkiger schepsel dan de mens: maar in Christus geen gelukkiger schepsel dan die zelfde mens. Gelukkiger dan de reine Engelen in den Hemel. want die hebben de liefde Gods niet zoo ondervonden, als het in Adam verloren, maar in Christus behouden schepsel.

"Wij zijn geen kunstig verdichte fabelen nagevolgd" getuigt Petrus, "als wij u hebben verkondigd de kracht en de toekomst van onzen Heere Jezus Christus".

Het is ook geen kunstig verdichte fabel als de Heere Jezus zegt: "Ik ben de weg en de waarheid en het leven, niemand komt tot den Vader dan door Mij". Hij is "als een verberging tegen den wind en een schuilplaats tegen den vloed, als waterbeken in een dorre plaats en als een schaduw van een en zware rotssteen in een dorstig land". Van den rijkdom van den Christus kan nooit genoeg gezegd worden. Alles wat aan en in Hem is, is gans begerlijk. Van dezen meerderen Salomo geldt het bovenal De helft is mij niet aangezegd, de eeuwigheid is niet te lang om Zijn lof te verkondigen. Nochtans wordt Hij door het kind der wereld verworpen, als Hij Zich aanbiedt als de weg, de waarheid en het leven."

Duizend andere wegen worden gezocht en beproefd, maar de enige weg Christus niet. De afkeer tegen dien weg is zoo groot, dat de mens liever om komt, dan dien weg bewandelt.

Gij wilt tot Mij niet komen opdat gij het leven moogt hebben", spreekt de Heere, en dat wordt zoo duidelijk bevestigd door het leven van de onbekeerde mensheid. Wat worden er wegen tot verlossing gezocht; maar de weg, Christus wordt verworpen. Ja, meer dan ooit wordt in onze dagen door de wereld tegen dien weg zelfs gewaarschuwd en van dien weg kwaad gesproken. Openlijk in woord, en geschrift wordt die Weg gesmaad en veracht. Hoe kan het anders! Zou de mensen moordenaar van den beginne niet te keer gaan tegen den Weg ten Leven? Zou de vader der leugen zich niet verzetten tegen Hem, die! de Waarheid zelve is? En naarmate hij weet dat zijn tijd korter wordt, wordt zijn toorn groter. De Heere openbaart dat duidelijk aan Johannes: "Hij heeft groten toorn, wetende dat zijn tijd kort is," Daarom is ook de afval zoo groot en wordt de Zone Gods wederom gekruisigd en openlijk te schande gemaakt. Christus is voor hen een steen des aanstoots en een rots der ergernis. Er wordt geroepen: Ik zal toch vrede hebben, ofschoon ik wandel naar het goeddunken van mijn hart.

Arme wereld, die in het boze ligt. Mochten de ogen nog eens open gaan en de dwaalweg, "die wel recht schijnt, maar waarvan het einde is de dood". eens recht worden ingezien eer het voor eeuwig te laat is.

Is er dan niet veel "Christelijks" in onze dagen? Ongetwijfeld! Maar waarschuwt de Heere niet voor de valse profeten die in schaapskleren komen maar van binnen grijpende wolven zijn? Is er niet veel schijn van godzaligheid terwijl de kracht der godzaligheid ontbreekt. Er is zooveel "Christelijks" dat vijandig, staat tegenover Christus, die de Weg, de Waarheid en het Leven is; en daardoor wordt de naam des Heeren zoo schrikkelijk gelasterd. Een ieder onderzoek zich zelf. Zo velen noemen zich Christenen en zijn het niet. Zij hebben den naam dat zij leven; zij denken dat zij leven; zij willen voor levend doorgaan en zij zijn dood, En degenen, die het leven kennen, kunnen hun dan ook den naam, dat zij leven, niet geven. Wat zijn er weinigen die den Christus waarlijk kennen als de Weg en de Waarheid en het Leven. Ja, nog meer; wat zijn er weinigen, die het weten dat zij Hem niet kennen en die zich bewust

zijn dat zij Hem moeten kennen, zal het wel met hen zijn. Weinigen zelfs die Hem begeren te kennen.

Weinigen die zondaar voor God geworden zijn, hun doodstaat hebben ingezien en die vragen: Is er nog een weg waardoor wij deze straf kunnen ontgaan? En weder tot genade komen? Wat zijn er weinigen die zoeken naar Christus; die het om den schuldovernemende Borg te doen is. En dan wordt er gezegd: Er waren er veel meer dan Elia dacht. die den knie voor Baäl niet gebogen hadden. - Dan is Gods antwoord: ja "zeven duizend". Maar wat waren die zeven duizend toch nog maar weinigen tegenover die honderdduizenden die den knie wel voor Baäl bogen. Wat zijn er weinig en van wie in het leven gezien wordt dat zij zijn gelijk David: Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstroom, alzo dorst mijne ziel tot U O God. Immers als zoo duidelijk gezien wordt de dorst naar de wereld, naar vermaak, naar al wat ijdel is. dan kan toch niet verondersteld worden dat daar ook een dorst is naar God, "Gij kunt niet drinken den drinkbeker des Heeren en den drinkbeker der duivelen en eten van de tafel des Heeren en van de tafel der duivelen". En er zijn er zoveel die menen dat dat wel kan. Hoe zelden gebeurt het iemand te ontmoeten; die geen weg en geen raad meer weet. Gelukkig zijn echter die ongelukkige, die de ijdelheid van alles hebben ingezien en nu maar vragen en zoeken naar dien Enigen Weg, want van hen geldt: "die zoekt, die vindt". En hoewel zij het niet geloven kunnen dat zij dien ooit zullen vinden" blijven zij toch zoeken en zij rusten niet voor zij Hem gevonden hebben, en - zij zullen Hem vinden.

Zij zullen Hem vinden, want zij zijn van Hem gevonden.

Dat zij Hem zoeken is een bewijs dat Hij hen gezocht en gevonden heeft. anders zouden zij Hem nooit gezocht hebben. De Heere heeft hen laten zien dat zij op den verkeerden weg waren, opdat zij Hem "de Weg" zouden zoeken; dat zij den Vader der leugen zijn toegefallen, opdat zij naar Hem, Die de Waarheid" is, zouden vragen; dat zij midden in den dood liggen, opdat zij bij Hem "het leven" zouden zoeken. En daarom "vrees niet, gij klein kuddeke, want het is des Vaders welbehagen u het Koninkrijk te geven." Hij,

die een goed werk in u begonnen heeft. zal het ook voleindigen. Hij laat niet varen het werk Zijner handen. maar houdt trouwe tot in eeuwigheid. . . .

Hoeveel. tot uwe smart. uwe af- en omzwingingen van "den Weg" ook zijn! Hoe dikwijls gij afwijkende van de waarheid in de leugen verstrikt mag zijn en met een David nog uitroept: Ik zal een der dagen nog omkomen in de hand van Saul. Geen nood! Hij is en blijft voor u "de Weg. de Waarheid en het Leven! Door Hem zult gij tot den Vader komen en eeuwig bij den Vader blijven.

AMEN.

Psalm 65 : 3

ELBURG

A. M. DEN OUDSTEN.

Maart 1933

